

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΣΗΑΠΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΔΜΗΕ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΕΓΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΑΠΕ

Ο Σύνδεσμός μας υποβάλλει τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις του επί της εισήγησης του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, όπως αυτή υποβλήθηκε στη ΡΑΑΕΥ με το υπ' αριθμ. ΑΔΜΗΕ/ΔΝΣ/20467/19.06.2023 (ΡΑΑΕΥ Ι-352598/20.06.2023) έγγραφό του αναφορικά με την τροποποίηση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης και του Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΜΗΕ.

1. Γενικά

Εκτιμάται ότι η εισήγηση του ΑΔΜΗΕ αποτελεί μια πρώτη θετική προσπάθεια για την ευθυγράμμιση, έστω και με μεγάλη καθυστέρηση, του εθνικού ρυθμιστικού πλαισίου με τις ρητές προβλέψεις και επιταγές του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, όσον αφορά το κρίσιμότερο θέμα του περιορισμού έγχυσης, δηλαδή των περικοπών παραγωγής, από μονάδες ΑΠΕ, για λόγους που δεν σχετίζονται με συμφορήσεις τοπικών τμημάτων του ΕΣΜΗΕ.

Όπως έδειξε η πολύ πρόσφατη εμπειρία στη χώρα μας, ιδιαίτερα του δευτέρου δεκαπενθημέρου του Μαΐου 2023, οι περικοπές αυτές της παραγωγής ΑΠΕ υπήρξαν πολύ σημαντικές, της τάξης του 5-10% της συνολικής παραγωγής για πολλές από τις εταιρείες-μέλη μας, και οδήγησαν σε σημαντικότερες απώλειες εσόδων, ύψους πολλών εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ ανά εταιρεία, δίχως μάλιστα να προβλέπεται η καταβολή οποιουδήποτε ποσού αποζημίωσης, σε αντίθεση με τις ρητές προβλέψεις του ως άνω Κανονισμού της Ένωσης.

Επειδή όλες οι προβλέψεις φορτίου και συνθηκών που έχουν δει το φως της δημοσιότητας, αυτών του ΑΔΜΗΕ συμπεριλαμβανομένων, προδιαγράφουν με μεγάλη βεβαιότητα την επιδείνωση του προβλήματος και των περικοπών ΑΠΕ από το φθινόπωρο και μετά, είναι άμεση και επιτακτική η ανάγκη διαμόρφωσης και πλήρους εφαρμογής ενός ολοκληρωμένου ρυθμιστικού πλαισίου για τις περικοπές παραγωγής μονάδων ΑΠΕ, που θα τις αντιμετωπίζει, σύμφωνα με τις επιταγές του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, ως διακριτή υπηρεσία

προς το Σύστημα και το Δίκτυο, και θα προβλέπει εύλογη και πλήρη αποζημίωση προς τους παραγωγούς ΑΠΕ που θα την προσφέρουν, έτσι ώστε το τελικό αποτέλεσμα «να θέτει τον παραγωγό σε οικονομικώς ουδέτερη θέση».

2. Βασικά ρυθμιστικά θέματα περικοπών παραγωγής ΑΠΕ στην Κοινοτική και ελληνική νομοθεσία

Όπως αναλύεται και τεκμηριώνεται ενδελεχώς στο επισυναπτόμενο **Υπόμνημα**, το ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο και η μέχρι σήμερα σχετική πρακτική του ΑΔΜΗΕ παρεκκλίνουν από την κρατούσα σε λοιπά ευρωπαϊκά κράτη πρακτική που ακολουθείται στο ζήτημα των περικοπών παραγωγής ΑΠΕ και δεν συμμορφώνονται και με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2019/943.

Ειδικότερα, όπως είναι σαφές από τα αποτελέσματα της σχετικής ευρωπαϊκής έρευνας που περιγράφεται στο Υπόμνημα, η περικοπή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζεται ως υπηρεσία, την οποία παρέχουν έναντι αντιτίμου (το οποίο συνιστά αποζημίωση στην περίπτωση της Γερμανίας) οι περικοπτόμενες μονάδες παραγωγής.

Επιπλέον, το υφιστάμενο ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο δεν συμμορφώνεται με το πνεύμα του Κανονισμού και τους στόχους τους οποίους στοχεύει να επιτύχει το ενωσιακό νομοθετικό πλαίσιο για την ενέργεια.

Αναλυτικότερες παρατηρήσεις

Πρώτον: Το άρθρο 13(5) του Κανονισμού προβλέπει ότι :

*«[Μ]ε την επιφύλαξη απαιτήσεων σχετικά με τη διατήρηση της αξιοπιστίας και της ασφάλειας του δικτύου, βάσει διαφανών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις και καθορίζονται από τις ρυθμιστικές αρχές, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι διαχειριστές συστημάτων διανομής: α) εγγυώνται την ικανότητα των δικτύων μεταφοράς και διανομής να μεταφέρουν ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης με την **ελάχιστη δυνατή ανακατανομή**, κάτι που δεν αποκλείει το συνυπολογισμό της περιορισμένης ανακατανομής από τον προγραμματισμό του δικτύου, όποτε ο διαχειριστής συστημάτων μεταφοράς ή ο διαχειριστής συστημάτων διανομής μπορεί με διαφανή*

τρόπο να δείξει ότι αυτό είναι οικονομικά αποδοτικότερο και δεν υπερβαίνει το 5 % της ετήσιας παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας σε εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και οι οποίες συνδέονται απευθείας με το αντίστοιχο δίκτυό τους, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από κράτος μέλος στο οποίο η ηλεκτρική ενέργεια από μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 50 % της ετήσιας ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας· β) λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα σχετικά με το δίκτυο και την αγορά για την ασφάλεια του συστήματος προκειμένου να ελαχιστοποιείται η καθοδική ανακατανομή ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης ... » (οι υπογραμμίσεις και οι τονισμοί δικοί μας).

Επί της ουσίας, δεδομένης της βαρύνουσας σημασίας της επίτευξης των Ευρωπαϊκών και εθνικών στόχων για τις ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή, η ανωτέρω διάταξη αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι στο δίκτυο μεταφοράς εγγέεται στο μέγιστο δυνατό βαθμό η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ΑΠΕ. Ειδικότερα, εκ της ανωτέρω διάταξης προκύπτει ότι, όταν δεν ακολουθείται το μοντέλο ανακατανομής με βάση την αγορά (η περίπτωση της Ελλάδας), τότε οι περικοπές παραγωγής από ΑΠΕ πρέπει να είναι περιορισμένες.

Συγκεκριμένα, το εδάφιο (α) του άρθρου 13(5) του Κανονισμού θέτει ανώτατο όριο το 5 %, ενώ ο Ν. 4951/2022 προβλέπει ότι αυτό το όριο δύναται να τροποποιηθεί - και έχει ήδη αυξηθεί, με βάση την Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/53563/1556.

Ωστόσο, μια τέτοια προς τα άνω αναθεώρηση του ορίου του 5 % είναι αντίθετη προς τον Κανονισμό, όταν δεν συντρέχει η προϋπόθεση που θέτει ως άνω το άρθρο 13(5)(α) του Κανονισμού, ότι δηλαδή περικοπές στην παραγωγή των ΑΠΕ άνω του 5 % μπορεί να γίνουν δεκτές, μόνον εάν η ετήσια ακαθάριστη τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από «ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 50 %» της συνολικής κατανάλωσης.

Αυτή η προϋπόθεση δεν συντρέχει επί του παρόντος στην Ελλάδα και δεν προβλέπεται να συντρέχει για τα αμέσως επόμενα χρόνια.

Δεύτερον, το άρθρο 13(5) του Κανονισμού προβλέπει ότι:

«[Σ]ε περίπτωση που χρησιμοποιείται μη βασιζόμενη στην αγορά καθοδική ανακατανομή, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές: α) οι εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας υπόκεινται σε καθοδική ανακατανομή μόνον εάν δεν υφίσταται καμία άλλη εναλλακτική λύση ή εάν άλλες λύσεις θα οδηγούσαν σε σημαντικά δυσανάλογο κόστος ή σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια του δικτύου· β) η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται με διαδικασία συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης υπόκειται σε καθοδική ανακατανομή μόνον εάν δεν υφίσταται καμία άλλη εναλλακτική λύση, εκτός από τον καθοδική ανακατανομή εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ή εάν άλλες λύσεις θα οδηγούσαν σε δυσανάλογο κόστος ή σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια του δικτύου· γ) η αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης, η οποία δεν τροφοδοτεί το δίκτυο μεταφοράς ή διανομής, δεν υπόκειται σε καθοδική ανακατανομή παρά μόνον εάν καμία άλλη λύση δεν θα μπορούσε να επιλύσει ζητήματα ασφάλειας δικτύου· δ) η καθοδική ανακατανομή δυνάμει των στοιχείων α), β) και γ) είναι δεόντως και με διαφανή τρόπο αιτιολογημένη. Η αιτιολόγηση περιλαμβάνεται στην έκθεση δυνάμει της παραγράφου 3».

Με βάση το ανωτέρω άρθρο 13(5) του Κανονισμού, οι περικοπές της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ πρέπει να αποτελούν το τελευταίο καταφύγιο του Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς.

Ωστόσο, σε αντίθεση με το πνεύμα της συγκεκριμένης διάταξης, η ελληνική νομοθεσία προβλέπει περικοπές παραγωγής ενέργειας μόνο στην περίπτωση των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, ενώ δεν προβλέπονται περικοπές σε μονάδες παραγωγής ορυκτών καυσίμων, το οποίο θα έπρεπε, με βάση την ανωτέρω διάταξη, να είναι ο κανόνας.

Τρίτον, το ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο για την περικοπή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ δύναται να οδηγήσει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, καθώς έχει ως αποτέλεσμα τη χορήγηση πλεονεκτήματος σε θερμικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Η χορήγηση ενός τέτοιου πλεονεκτήματος επιτείνει περαιτέρω τη στρέβλωση των συνθηκών του ανταγωνισμού, εάν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι θερμικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συμμετέχουν στην αγορά και μπορούν να λάβουν αποζημίωση για την παροχή της υπηρεσίας ευελιξίας, την οποία δεν

μπορούν να παρέχουν οι μονάδες ΑΠΕ και η οποία καθίσταται αναγκαία μεταξύ άλλων λόγω της στοχαστικότητας των ΑΠΕ και της έλλειψης σταθμών αποθήκευσης.

Τέταρτον, και σημαντικότερο, το άρθρο 10 του Ν. 4951/2022 προβλέπει ρητώς ότι δεν χορηγείται αποζημίωση για τις περικοπές, σε προφανή αντίθεση με την πρόβλεψη του άρθρου 13(7) του Κανονισμού, το οποίο αναφέρει τα εξής:

«(7) Όταν χρησιμοποιείται ανακατανομή που δεν βασίζεται στην αγορά, αποτελεί αντικείμενο οικονομικής αποζημίωσης από τον διαχειριστή συστήματος που ζητεί την ανακατανομή προς τον διαχειριστή της εγκατάστασης ανακατανομής μονάδας, αποθήκευσης ενέργειας ή απόκρισης ζήτησης, με την εξαίρεση των ηλεκτροπαραγωγών που έχουν δεχθεί συμφωνία σύνδεσης στην οποία δεν υπάρχει εγγύηση παγιωμένη για παράδοση σταθερών ποσοτήτων ενέργειας. Η εν λόγω οικονομική αποζημίωση ισούται τουλάχιστον με το υψηλότερο από τα ακόλουθα στοιχεία ή συνδυασμό αυτών εάν η εφαρμογή μόνο του υψηλότερου θα συνεπαγόταν αδικαιολόγητα χαμηλή ή αδικαιολόγητα υψηλή αποζημίωση:

α) πρόσθετο λειτουργικό κόστος που προκάλεσε η ανακατανομή, όπως οι πρόσθετες δαπάνες για καύσιμα σε περίπτωση ανοδικής ανακατανομής, ή εφεδρική παροχή θερμικής ενέργειας σε περίπτωση καθοδικής ανακατανομής εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης·

β) καθαρά έσοδα από την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά της επόμενης ημέρας που θα είχε παραγάγει η εγκατάσταση ηλεκτροπαραγωγής, αποθήκευσης ενέργειας ή απόκρισης ζήτησης χωρίς το αίτημα ανακατανομής · όταν χορηγείται οικονομική στήριξη σε εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής, αποθήκευσης ενέργειας ή απόκρισης ζήτησης με βάση τον όγκο της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται ή καταναλώνεται, η οικονομική στήριξη που θα είχε ληφθεί ελλείψει του αιτήματος ανακατανομής θεωρείται μέρος των καθαρών εσόδων.» (η υπογράμμιση δική μας)

Προτάσεις

Δεδομένων των ανωτέρω, θεωρούμε ότι οι αρμόδιες ελληνικές αρχές (ΥΠΕΝ, ΡΑΕ, ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ) οφείλουν να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε:

α) να επιφέρουν τις απαραίτητες τροποποιήσεις στο νομοθετικό πλαίσιο για την ελαχιστοποίηση των περικοπών παραγωγής ΑΠΕ και, κατά προτεραιότητα, να αποσύρουν την προς τα πάνω επέκταση του ορίου του 5 % του άρθρου 10 του Ν. 4951/2022, καθώς δεν πληρούται ακόμη στην Ελλάδα η προϋπόθεση που εισάγει

το άρθρο 13(5)(α) του Ν. 4951/2022, ότι «η ηλεκτρική ενέργεια από μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 50 % της ετήσιας ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας»

β) σε κάθε περίπτωση, να αποσυνδέσουν το όριο του 5 % του άρθρου 10(11) του Ν. 4951/2022 από το δικαίωμα των παραγωγών ΑΠΕ σε αποζημίωση, καθώς ο Κανονισμός ουδόλως εξαρτά τη χορήγηση αποζημίωσης από το ύψος των περικοπών, και

γ) να μεριμνήσουν, ώστε να εισαχθεί άμεσα πρόβλεψη στη νομοθεσία για τα κριτήρια με βάση τα οποία γίνονται οι περικοπές, επιλέγονται οι μονάδες τις οποίες αφορούν αυτές και ορίζεται το ύψος της αποζημίωσης που θα δικαιούνται οι περικοπτόμενες μονάδες, ώστε να καλύπτονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 13(7) του Κανονισμού.

3. Άλλες σημαντικές παρατηρήσεις και προτάσεις επί του κειμένου του ΑΔΜΗΕ για τη ρύθμιση θεμάτων περικοπών παραγωγής ΑΠΕ

A. Δεν είναι κατανοητή η ανάγκη προσθήκης νέας παραγράφου 12 στο Άρθρο 65 ως εξής:

«Εντολές Κατανομής που εκδίδονται στο πλαίσιο της Αγοράς Εξισορρόπησης και αποστέλλονται σε μια Οντότητα Υπηρεσιών Εξισορρόπησης κατά τις χρονικές περιόδους που έχουν εκδοθεί Εντολές Περιορισμού Έγχυσης σε Μονάδες ΑΠΕ που περιλαμβάνονται στην ίδια οντότητα, θεωρούνται ως μη εκδοθείσες και δεν λαμβάνονται υπόψη κατά την Εκκαθάριση της Αγοράς Εξισορρόπησης.»

Στο πνεύμα της εξασφάλισης οικονομικής ουδετερότητας του παραγωγού, θεωρούμε ότι δεν πρέπει να εμποδίζεται, ως φαίνεται να επιβάλλεται με την προσθήκη νέας παραγράφου 12 στο Άρθρο 65, η χρήση μηχανισμών αγοράς για την μετρίαση της ζημίας του, όπως η δυνατότητά του μέσω ενός χαρτοφυλακίου ΑΠΕ να προσφέρει εξισορρόπηση και να αμειφθεί για την ζητούμενη μείωση παραγωγής. Λαμβάνοντας υπόψη και την αναλυτική τεκμηρίωση που παρέχεται στο Υπόμνημα ως προς τα μέτρα αγοράς που χρησιμοποιούνται θεωρούμε πως η δυνατότητα χρήσης της αγοράς εξισορρόπησης σαν εργαλείο αντιμετώπισης των αναγκών του συστήματος σε περικοπές, θα προσφέρει εξοικονόμηση σε

σχέση με την εκκαθάριση αποκλίσεων, αλλά θα αποτελέσει και κίνητρο για τους παραγωγούς να συμμετάσχουν στα κατανεμόμενα χαρτοφυλάκια.

Β. Η ιδιαίτερη σημασία του Φορτίου Αναφοράς και η ανάγκη για ένα νέο τρόπο υπολογισμού του

Είναι εξαιρετικά σημαντικός ο υπολογισμός του Φορτίου Αναφοράς για να επιτευχθεί η ζητούμενη οικονομική ουδετερότητα των παραγωγών ΑΠΕ και των εκπροσώπων τους.

Φορτίο Αναφοράς εδώ ορίζεται ως η παραγωγή που υπολογίζεται από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και αντιστοιχεί στην ηλεκτρική ενέργεια που θα παραγόταν από το Χαρτοφυλάκιο Μονάδων ΑΠΕ σε περίπτωση που δεν είχε λάβει Εντολή Περιορισμού Έγχυσης. Το Φορτίο Αναφοράς αποτελεί την βάση υπολογισμού του ποσού χρεοπίστωσης για να επιτευχθεί η οικονομική ουδετερότητα ως προς την εκκαθάριση αποκλίσεων. Για τον υπολογισμό του προτείνεται από τον ΑΔΜΗΕ να χρησιμοποιηθεί η μεθοδολογία που αφορά στη συμμετοχή χαρτοφυλακίων κατανεμόμενων ΑΠΕ στην αγορά Εξισορρόπησης, με σκοπό τον προσδιορισμό της αμοιβής κατά την διάρκεια της εντολής κατανομής.

Αντιλαμβανόμαστε πλήρως πως ο συγκεκριμένος τρόπος υπολογισμού του Φορτίου Αναφοράς βοηθάει τόσο στην διαφάνεια μεταξύ των Συμμετεχόντων καθώς βασίζεται σε μια ήδη εγκεκριμένη μεθοδολογία, όσο και στην διευκόλυνση υλοποίησης του από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ. Ωστόσο, ο συγκεκριμένος τρόπος υπολογισμού δεν είναι δίκαιος, καθώς δε λαμβάνει υπόψη σημαντικές παραμέτρους των Χαρτοφυλακίων Μονάδων ΑΠΕ, παραδείγματος χάριν τα συγκεκριμένα χαρτοφυλάκια αποτελούνται από διαφορετικές τεχνολογίες (φωτοβολταϊκά, αιολικά και βιομάζες) όπου η μεταβλητότητα της παραγωγής τους επηρεάζεται δραστικά με βάση την χρονική στιγμή έκδοσης και λήξης των Εντολών Περικοπής.

Επειδή οι εντολές περικοπών συνήθως διαρκούν περιόδους που το δυναμικό ΑΠΕ είναι υψηλό και για αρκετές ώρες, ο υπολογισμός του Φορτίου Αναφοράς με βάση την μεθοδολογία 'μετρητής πριν-μετρητής μετά' θα δώσει σίγουρα ένα αποτέλεσμα σημαντικά μικρότερο από την πραγματικά χαμένη παραγωγή ΑΠΕ. Συνεπώς ο συγκεκριμένος τρόπος υπολογισμού του Φορτίου Αναφοράς δεν

εξασφαλίζει την οικονομική ουδετερότητα των παραγωγών ΑΠΕ, ως προς την Εκκαθάριση Αποκλίσεων. Ο Σύνδεσμος μας έχει στην διάθεση του εμπιστευτικά στοιχεία από μέλη του, που καταδεικνύουν το παραπάνω συμπέρασμα και μάλιστα σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό. Τα στοιχεία μπορούν να διατεθούν αν απαιτηθεί.

Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η χρήση μετεωρολογικών δεδομένων είτε απευθείας από τα συστήματα παρακολούθησης των πάρκων είτε από γειτονικά πιστοποιημένα συστήματα όπως γειτονικοί μετεωρολογικοί σταθμοί.

Ορισμένες τεχνικές που εξυπηρετούν ορθότερα τον υπολογισμό του Φορτίου Αναφοράς έχουν ως εξής:

- α. Ανάλυση Καμπύλης Ισχύος: Με βάση τις καμπύλες ισχύος των πάρκων του εκάστοτε χαρτοφυλακίου που έχουν δεχθεί Εντολές Περιορισμού Έγχυσης και των μετεωρολογικών δεδομένων που έχουν συλλεχθεί δύναται να υπολογίζεται η εκτιμώμενη παραγωγή κάθε Χαρτοφυλακίου.
- β. Ιστορική Ανάλυση: Με βάση την ανάλυση ιστορικών δεδομένων παραγωγής του Χαρτοφυλακίου και μετεωρολογικών προβλέψεων δύναται να υπολογίζεται το Φορτίο Αναφοράς για τις χρονικές περιόδους με Εντολές Περιορισμού Έγχυσης. Η συγκεκριμένη μοντελοποίηση θα εξαρτηθεί από τις επιλεγμένες στατιστικές τεχνικές και τα χαρακτηριστικά του εκάστοτε Χαρτοφυλακίου. Μάλιστα, αντίστοιχη μεθοδολογία εφαρμόζεται και χρησιμοποιείται από τον Διαχειριστή ΕΣΜΗΕ για τον υπολογισμό του Φορτίου Αναφοράς στα Κατανεμόμενα Χαρτοφυλάκια Απόκρισης Ζήτησης
- γ. Στατιστική Ανάλυση: Με την χρήση στατιστικών τεχνικών όπως ανάλυση χρονοσειρών, ανάλυση παλινδρόμησης ή με αλγορίθμους μηχανικής μάθησης μπορεί να υπολογιστεί η εκτιμώμενη παραγωγή του εκάστοτε Χαρτοφυλακίου κατά τις περιόδους έκδοσης Εντολών Περιορισμού Έγχυσης

Για την άμεση εφαρμογή όμως μιας μεταβατικής λύσης, ο υπολογισμός του Φορτίου Αναφοράς βάσει της συνολικής πρόβλεψης ανά τεχνολογία, θα παρήγαγε πιο δίκαια αποτελέσματα για τις περιόδους με Περιορισμό Έγχυσης Ισχύος. Πιο συγκεκριμένα, όπως ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ υπολογίζει και κατανέμει αναλογικά την αναγκαία ποσότητα περιορισμού της συνολικής εγγεόμενης ισχύος των Μονάδων ΑΠΕ, θα μπορούσε να κατανέμει την συνολική

πρόβλεψη της εγχώριας παραγωγής ΑΠΕ στα αντίστοιχα Χαρτοφυλάκια των Συμμετεχόντων που λαμβάνουν εντολές Περιορισμού Έγχυσης αναλογικά με την εγκατεστημένη ισχύς τους ή αναλογικά με την παραγωγή τους το τελευταίο δωδεκάμηνο, την οποία και θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει ως Φορτίο Αναφοράς.

Θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι ο ορθός υπολογισμός του Φορτίου Αναφοράς μπορεί να αποτελέσει την βάση και για τον υπολογισμό της απαραίτητης πίστωσης προς τους παραγωγούς ΑΠΕ από τον ΔΑΠΕΕΠ και τους ΦοΣΕ για την μη εγγεόμενη παραγωγή, τουλάχιστον έως ότου διαμορφωθεί ένα συνολικό πλαίσιο υπηρεσιών και μεθόδων αποζημίωσης για τις περικοπές.

Γ. Περιορισμοί έγχυσης και Δίκτυο Διανομής

Λόγω της σημερινής αδυναμίας του Διαχειριστή του ΕΔΔΗΕ να εκδώσει Εντολές Περιορισμού Έγχυσης στις Μονάδες ΑΠΕ που είναι συνδεδεμένες στο ΕΔΔΗΕ σε πραγματικό χρόνο σε συνεργασία με το Πληροφοριακό Σύστημα Περιορισμού ΑΠΕ του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και μέχρι αυτό να καταστεί τεχνικά εφικτό και για λόγους ισοδύναμης αντιμετώπισης των Μονάδων ΑΠΕ ανεξαρτήτως σημείου σύνδεσης (λαμβάνομένων υπόψη των προβλέψεων της νομοθεσίας για την κατηγοριοποίηση των έργων ανάλογα με τον χρόνο υλοποίησης και το μέγεθος τους) προτείνεται η θέσπιση μηχανισμού «ισοδύναμης χρέωσης περιορισμών εγχύσεων Μονάδων ΑΠΕ».

Βάσει αυτού του μηχανισμού δημιουργείται λογαριασμός ο οποίος θα λαμβάνει έσοδα (χρεώσεις) από τις μονάδες ΑΠΕ οι οποίες δεν δύναται ο Διαχειριστής να εκδώσει εντολή Περιορισμού Έγχυσης. Ο υπολογισμός των χρεώσεων στον λογαριασμό αυτό θα γίνεται με βάση τις ώρες που θα εφαρμόζονταν οι περιορισμοί έγχυσης, εάν αυτό ήταν τεχνικά δυνατό υπολογισμένο με αντικειμενική μεθοδολογία (π.χ. βάση του μέσου συντελεστή απόδοσης (kWh/kW) της αντίστοιχης τεχνολογίας και ένα συντελεστή για το επίπεδο περιορισμού έγχυσης που θα απαιτούνταν).

Στον ίδιο λογαριασμό προτείνεται να χρεώνονται οι χρεώσεις που περιγράφονται στην προσθήκη της νέας υποενότητας 3.17 περί μη Συμμόρφωσης σε Εντολές Περιορισμού Έγχυσης (ειδικότερα στην 3.17.5 που αφορά στις περιπτώσεις που η

συνδεδεμένη στο ΕΣΜΗΕ Μονάδα ΑΠΕ για λόγους μη απόκρισης έχει τεθεί σε αναστολή από το Πληροφοριακό Σύστηματος Περιορισμού ΑΠΕ).

Ο λογαριασμός αυτός θα πιστώνεται αναλογικά στις Μονάδες ΑΠΕ οι οποίες έχουν υλοποιήσει τις Εντολές Περιορισμού Έγχυσης αναλογικά με βάση τις ώρες που έχουν δεχθεί τις Εντολές Περιορισμού Έγχυσης (εξαιρουμένων των περιορισμών έγχυσης που προβλέπονται στην πρόσφατη ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/53563/1556 της 19.5.2023 που αφορούν ένα διακριτό θέμα) και ανά διαφορετική κατηγορία (λαμβανομένων πάντα υπόψη των προβλέψεων της νομοθεσίας για την κατηγοριοποίηση των έργων ανάλογα με τον χρόνο υλοποίησης και το μέγεθος τους) βάση του μέσου συντελεστή απόδοσης (kWh/kW) της αντίστοιχης τεχνολογίας ή εναλλακτικά βάση της χαμένης παραγωγής (δεδομένου ότι για να συμμετέχει κανονικά στο Πληροφοριακό Σύστημα Περιορισμού ΑΠΕ η ποσότητα αυτή μπορεί να υπολογιστεί από το Πληροφοριακό Σύστημα από τη στιγμή που το Πληροφοριακό Σύστημα λαμβάνει σήμα με την «Μέγιστη τρέχουσα ικανότητα παραγωγής ΗΕ» και την Εντολή Περιορισμού, μπορεί να γίνει υπολογισμός της χαμένης παραγωγής).

Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται ένας λογαριασμός (μερικής έστω) αποζημίωσης περικοπών ο οποίος, πέραν από την αποκατάσταση αδικιών που ήδη παρατηρούνται στις περικοπές μεταξύ διαφορετικών έργων, δύναται να εξελιχθεί σε ένα χρήσιμο θεσμικό εργαλείο στα πλαίσια της γενικότερης συζήτηση περί αποζημιώσεων περικοπών βάσει των προβλέψεων της Ευρωπαϊκής Οδηγίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΣΗΑΠΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΔΜΗΕ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΕΓΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΑΠΕ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Δικαίωμα αποζημίωσης του φορέα λειτουργίας μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε περίπτωση διακοπής της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας από τη μονάδα εκ μέρους του Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς ή του Δικτύου Διανομής

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1.1 Το παρόν υπόμνημα παραθέτει τις απαντήσεις στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- (α) Προβλέπει ο Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας¹ («Κανονισμός») και το ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στην αγορά για την παραγωγή και πώληση ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής δικαίωμα προς αποζημίωση του φορέα λειτουργίας μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας («ΑΠΕ») σε περίπτωση κατά την οποία ο Διαχειριστής του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας («ΔΣΜ», και όσον αφορά την Ελλάδα, ο Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας («ΑΔΜΗΕ»)) ή ο Διαχειριστής του Δικτύου Μέσης Τάσης («ΔΔΔ» και, όσον αφορά την Ελλάδα, Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας («ΔΕΔΔΗΕ»)) δώσει εντολή για περικοπή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από τη μονάδα εξαιτίας προβλημάτων που αντιμετωπίζει το σχετικό σύστημα/δίκτυο;
- (β) Προβλέπει το ρυθμιστικό πλαίσιο άλλων ευρωπαϊκών κρατών (Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία και Ιταλία) δικαίωμα χορήγησης αποζημίωσης σε περίπτωση κατά την οποία ο ΔΣΜ ή ο ΔΔΔ εκδώσει εντολή περικοπής της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και τους όρους για την χορήγηση αυτής;

1.2 Οι απαντήσεις μας στις ως άνω ερωτήσεις στηρίχθηκαν στη θεώρηση της ενωσιακής νομοθεσίας, ήτοι τον Κανονισμό και τις συνοδευτικές εκθέσεις αυτού, και του ελληνικού ρυθμιστικού πλαισίου², καθώς και σε δημοσίως διαθέσιμες πληροφορίες και ιδίως εκθέσεις των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκθέσεις των κρατών μελών προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στους ιστοτόπους των ρυθμιστικών αρχών ενέργειας και των ΔΣΜ εκάστης εκ των ανωτέρω χωρών. Επιπλέον, λάβαμε υπόψη και τα ερωτηματολόγια της WindEurope και τις απαντήσεις σε αυτά από τους ΔΣΜ ορισμένων κρατών μελών.

1.3 Ο Κανονισμός προβλέπει ότι οι περικοπές στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να βασίζονται στην αγορά, δηλ. να λαμβάνουν χώρα με αντικειμενικούς και διαφανείς όρους. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται απόκλιση από αυτόν τον κανόνα σε ορισμένες περιπτώσεις, στις οποίες οι περικοπές μπορούν να λαμβάνουν χώρα με βάση άλλα κριτήρια, όπως περιγράφεται κατωτέρω. Πάντως, το πνεύμα του Κανονισμού είναι η κατά το δυνατόν ελαχιστοποίηση των περικοπών της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και τέτοιες περικοπές σε μονάδες ΑΠΕ μόνον κατ' εξαίρεση μπορούν να λαμβάνουν χώρα.

¹ ΕΕΕΕ [2019] L 158/54.

² Ειδικότερα, όσον αφορά το ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο, βασιστήκαμε στα ακόλουθα κείμενα: (α) τον Ν. 4951/2022 «Εκσυγχρονισμός της αδειοδοτικής διαδικασίας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Β' φάση, Αδειοδότηση παραγωγής και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, πλαίσιο ανάπτυξης Πιλοτικών Θαλάσσιων Πλωτών Φωτοβολταϊκών Σταθμών και ειδικότερες διατάξεις για την ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος», (β) την Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/53563/1556 «Περιορισμοί έγχυσης ηλεκτρικής ενέργειας και ισχύος σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης» και (γ) την υπ' αριθμ. 20467/19.06.2023 εισήγηση του ΑΔΜΗΕ, η οποία τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση την 22/06/2023 από τη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων.

- 1.4 Ο Κανονισμός προβλέπει ρητά ότι σε όλες τις περιπτώσεις περικοπής της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας οφείλεται αποζημίωση στις περικοπόμενες μονάδες παραγωγής.
- 1.5 Σε αντίθεση με τον Κανονισμό, η ελληνική νομοθεσία προβλέπει την περικοπή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας αποκλειστικά από ΑΠΕ, εξαιρουμένου κάθε άλλου είδους μονάδες παραγωγής, δίκως να παρέχεται αποζημίωση για την περικοπή.
- 1.6 Από την έρευνά μας προκύπτει ότι όλα τα ανωτέρω ευρωπαϊκά κράτη παρέχουν αμοιβή στις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, όταν οι ΔΣΜ εκδίδουν εντολή για την περικοπή της παραγωγής. Η αμοιβή αυτή λαμβάνει τη μορφή αποζημίωσης στην περίπτωση της Γερμανίας, η οποία ακολουθεί μηχανισμό περικοπών της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ο οποίος δεν βασίζεται στην αγορά. Στις λοιπές εκ των άνω χωρών, η περικοπή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας αντιμετωπίζεται ως υπηρεσία, την οποία παρέχουν έναντι αμοιβής οι ενδιαφερόμενες μονάδες κατόπιν συμμετοχής τους σε διαγωνισμό.
- 1.7 Στις επόμενες ενότητες παραθέτουμε:
- την απάντηση στην ως άνω ερώτηση (α) (Ενότητα 2)´
  - την απάντηση στην ως άνω ερώτηση (β) (Ενότητα 3)´ και
  - τα συμπεράσματά μας εκ των αποτελεσμάτων της ως άνω έρευνας και προτάσεις προς τις ελληνικές αρχές (Ενότητα 4).

2. ΕΡΩΤΗΣΗ (Α): «ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΑΠΕ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ Ο ΔΣΜ Η Ο ΔΔΔ ΔΩΣΕΙ ΕΝΤΟΛΗ ΓΙΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΝΑΔΑ ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΤΟ ΣΧΕΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ/ΔΙΚΤΥΟ;»

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ενωσιακό Ρυθμιστικό Πλαίσιο

- 2.1 Το άρθρο 13 του Κανονισμού ρυθμίζει την ανακατανομή «ηλεκτροπαραγωγής και ... απόκρισης ζήτησης».
- 2.2 Το άρθρο 2(26) του Κανονισμού ορίζει την «ανακατανομή» ως κάθε «μέτρο, συμπεριλαμβανομένης της περικοπής, ενεργοποιούμενο από έναν ή περισσότερους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς ή διαχειριστές συστημάτων διανομής, μεταβάλλοντας την παραγωγή ή την κατανάλωση, ή και τα δύο, ώστε να αλλάξουν οι φυσικές ροές στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και να μειωθεί μια φυσική συμφόρηση ή διαφορετικά να επιτευχθεί η ασφάλεια συστήματος» (η υπογράμμιση δική μας).
- 2.3 Το άρθρο 13(1) του Κανονισμού προβλέπει ότι τα μέτρα ανακατανομής, συμπεριλαμβανομένου του μέτρου της περικοπής της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, πρέπει να βασίζονται «σε αντικειμενικά, διαφανή κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις. Είναι ανοικτ[ή] σε όλες τις τεχνολογίες ηλεκτροπαραγωγής ... ακόμη και σε εκείνες που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη, εκτός εάν αυτό δεν είναι τεχνικά εφικτό».
- 2.4 Επιπλέον, το άρθρο 13(2) του Κανονισμού προβλέπει ότι «[Ο]ι πόροι που ανακατανέμονται επιλέγονται μεταξύ εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής ... με χρήση μηχανισμών που βασίζονται στην αγορά και αποτελούν αντικείμενο οικονομικής αποζημίωσης. Οι προσφορές ενέργειας εξισορρόπησης που χρησιμοποιούνται για την ανακατανομή δεν καθορίζουν την τιμή ενέργειας εξισορρόπησης» (η υπογράμμιση δική μας).
- 2.5 Το άρθρο 13(3) του Κανονισμού προβλέπει ότι, σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η ανακατανομή με βάση την αγορά, είτε λόγω έλλειψης ανταγωνισμού είτε λόγω του ότι «η τρέχουσα κατάσταση στο δίκτυο δημιουργεί συμφόρηση με τόσο τακτικό και προβλέψιμο

τρόπο ώστε η ανακατανομή που βασίζεται στην αγορά θα οδηγούσε σε τακτική υποβολή προσφορών στρατηγικού χαρακτήρα», η ανακατανομή μπορεί κατ' εξαίρεση να μην βασίζεται «σε αντικειμενικά, διαφανή κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις».

- 2.6 Σε μια τέτοια περίπτωση, το άρθρο 13(7) του Κανονισμού προβλέπει επίσης τη χορήγηση αποζημίωσης και, ειδικότερα, ότι «[Ο]ταν χρησιμοποιείται ανακατανομή που δεν βασίζεται στην αγορά, αποτελεί αντικείμενο οικονομικής αποζημίωσης από τον διαχειριστή συστήματος που ζητεί την ανακατανομή προς τον διαχειριστή της εγκατάστασης ανακατανομής ..., με την εξαίρεση των ηλεκτροπαραγωγών που έχουν δεχθεί συμφωνία σύνδεσης στην οποία δεν υπάρχει εγγύηση παγιωμένη για παράδοση σταθερών ποσοτήτων ενέργειας. Η εν λόγω οικονομική αποζημίωση ισούται τουλάχιστον με το υψηλότερο από τα ακόλουθα στοιχεία ή συνδυασμό αυτών εάν η εφαρμογή μόνο του υψηλότερου θα συνεπαγόταν αδικαιολόγητα χαμηλή ή αδικαιολόγητα υψηλή αποζημίωση: α) πρόσθετο λειτουργικό κόστος που προκάλεσε η ανακατανομή, ... · β) καθαρά έσοδα από την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά της επόμενης ημέρας που θα είχε παραγάγει η εγκατάσταση ηλεκτροπαραγωγής, ... χωρίς το αίτημα ανακατανομής ... » (η υπογράμμιση δική μας).

Ελληνικό Ρυθμιστικό Πλαίσιο

Νόμος 4951/2022

- 2.7 Το άρθρο 10 του Ν. 4951/2022 «Εκσυγχρονισμός της αδειοδοτικής διαδικασίας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Β' φάση, Αδειοδότηση παραγωγής και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, πλαίσιο ανάπτυξης Πιλοτικών Θαλάσσιων Πλωτών Φωτοβολταϊκών Σταθμών και ειδικότερες διατάξεις για την ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος»³ προβλέπει ότι είναι δυνατή η επιβολή σε μονάδες ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ «λειτουργικών περιορισμών», δηλ. περιορισμών έγχυσης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στο δίκτυο μεταφοράς ή στο δίκτυο διανομής.
- 2.8 Το άρθρο 10(2) του Ν. 4951/2022 προβλέπει ότι «[Ο]ι προσφορές και οι συμβάσεις σύνδεσης σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. του Διασυνδεδεμένου Συστήματος και Δικτύου δύνανται να περιλαμβάνουν ειδικούς όρους, οι οποίοι επιτρέπουν την επιβολή λειτουργικών περιορισμών στην έγχυση ηλεκτρικής ενέργειας και ισχύος («περιορισμοί έγχυσης»), εφόσον έτσι επιτυγχάνεται η βέλτιστη αξιοποίηση του διαθέσιμου δυναμικού Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και των υποδομών Συστήματος και Δικτύου, καθιστώντας δυνατή τη μεγιστοποίηση της δυνατότητας απορρόφησης ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. Οι περιορισμοί έγχυσης, οι οποίοι λαμβάνονται υπόψη, αναφορικά με τη συμμετοχή των σταθμών αυτών στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, δύνανται να αφορούν: α) Μόνιμο περιορισμό της μέγιστης ισχύος παραγωγής του σταθμού σε σχέση με την εγκατεστημένη ισχύ των μονάδων του. β) Περιορισμούς της μέγιστης ισχύος παραγωγής του σταθμού για προκαθορισμένες χρονικές περιόδους εντός της κάθε ημέρας κατανομής. γ) Περιορισμούς που καθορίζονται από τους Διαχειριστές με βάση την εκτιμώμενη κατάσταση λειτουργίας του τοπικού συστήματος ή δικτύου. δ) Περιορισμούς που ενεργοποιούνται σε πραγματικό χρόνο, σε έκτακτες καταστάσεις, μέσω αυτόματων συστημάτων προστασίας και ελέγχου, οι οποίοι μπορεί να οδηγούν ακόμη και στην αποσύνδεση του σταθμού. Οι ως άνω περιορισμοί εφαρμόζονται ανεξάρτητα και επιπλέον περιορισμών ή απορρίψεων προσφορών έγχυσης που προκύπτουν στο πλαίσιο της συμμετοχής των σταθμών στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας.» (η υπογράμμιση δική μας).
- 2.9 Αμφότερα τα άρθρα 10(3) και 10(4) του Ν. 4951/2022 προβλέπουν ότι περιορισμοί έγχυσης, οι οποίοι αφορούν οποιαδήποτε από τις περιπτώσεις α) έως δ) του άρθρου 10(2) του Ν. 4951/2022 δεν μπορούν να οδηγούν «σε περιορισμό της εγχεόμενης ενέργειας υψηλότερο από το ... 5% ... της ετήσιας δυνατότητας παραγωγής ενέργειας των σταθμών αυτών». Το ανώτατο αυτό όριο δύναται «να τροποποιείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας [με βάση] μελέτη κόστους - οφέλους και ... το επίπεδο διείσδυσης ενέργειας Α.Π.Ε. ...», σύμφωνα με το άρθρο 10(12) του Ν. 4951/2022.

³ ΦΕΚ Α' 129/4.7.2022.

- 2.10 Επιπλέον, το άρθρο 10(5) του Ν. 4951/2022 προβλέπει ότι «[Μ]ε απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατόπιν εισήγησης του αρμόδιου Διαχειριστή και γνώμης της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.), εξειδικεύονται και ποσοτικοποιούνται οι περιορισμοί της παρ. 2 και ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου δύνανται να προσδιορίζεται η μεθοδολογία εκτίμησης των περιθωρίων και επιμερισμού τους σε τεχνολογίες και κατηγορίες σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., καθώς και να διαφοροποιούνται οι περιορισμοί έγχυσης ανά τεχνολογία σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και ανά κατηγορία περιορισμών της παρ. 2. Ειδικά για τους περιορισμούς έγχυσης των περ. α) και β) της παρ. 2 σε φωτοβολταϊκούς σταθμούς η απόφαση του πρώτου εδαφίου εκδίδεται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος».
- 2.11 Το άρθρο 10(6) του Ν. 4951/2022 προβλέπει ότι «[Μ]ε απόφαση της Ρ.Α.Ε., κατόπιν εισήγησης του αρμόδιου Διαχειριστή, καθορίζονται η μεθοδολογία εφαρμογής των περιορισμών έγχυσης της παρ.2, η παρακολούθηση της εφαρμογής τους και η επιβολή χρεώσεων και κυρώσεων μη συμμόρφωσης».
- 2.12 Το άρθρο 10(11) προβλέπει ότι ο «Διαχειριστής δεν υποχρεούται σε καμία αποζημίωση του Παραγωγού σε σχέση με περιορισμούς έγχυσης», εφόσον οι περιορισμοί αυτοί δεν υπερβαίνουν το ως άνω όριο του 5 τοις εκατό (ή όποιο άλλο τέτοιο όριο οριστεί με υπουργική απόφαση).

Υπουργική Απόφαση

- 2.13 Η Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/53563/1556 «Περιορισμοί έγχυσης ηλεκτρικής ενέργειας και ισχύος σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης» («Υπουργική Απόφαση»)⁴ δημοσιεύθηκε την 19/05/2023 προς εφαρμογή του άρθρου 10(5) του Ν. 4951/2022.
- 2.14 Τα άρθρα 2 έως 4 της Υπουργικής Απόφασης ορίζουν τους περιορισμούς έγχυσης στην περίπτωση των φωτοβολταϊκών μονάδων, των αιολικών μονάδων και των μονάδων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας αντίστοιχα.
- 2.15 Ειδικότερα, όσον αφορά τις μονάδες φωτοβολταϊκών και αιολικών, η Υπουργική Απόφαση προβλέπει ότι:
- στις μονάδες φωτοβολταϊκών εφαρμόζεται μόνιμος περιορισμός της μέγιστης ισχύος παραγωγής (βλ. περ. α) του άρθρου 10(2) του Ν. 4951/2022), ο οποίος ορίζεται σε 72 τοις εκατό για το ΕΣΜΗΕ και 73 τοις εκατό για το ΕΔΔΗΕ¹ και
  - στις μονάδες φωτοβολταϊκών εφαρμόζεται περιορισμός της μέγιστης ισχύος παραγωγής της μονάδας για προκαθορισμένες χρονικές περιόδους (βλ. περ. β) του άρθρου 10(2) του Ν. 4951/2022), ο οποίος ορίζεται σε 65 τοις εκατό ή 80 τοις εκατό, ανάλογα με τη χρονική περίοδο της ημέρας κατανομής.

Δημόσια Διαβούλευση της ΡΑΑΕΥ

- 2.16 Προς υλοποίηση του άρθρου 10(6) του Ν. 4951/2022, η Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων («ΡΑΑΕΥ») έθεσε την 22/06/2023 σε δημόσια διαβούλευση την υπ' αριθμ. 20467/19.06.2023 εισήγηση του ΑΔΜΗΕ αναφορικά με την τροποποίηση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης («ΚΑΕ») και του Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΜΗΕ («ΚΔΣ») σχετικά με τον περιορισμό έγχυσης των Μονάδων ΑΠΕ για λόγους που δεν σχετίζονται με συμφορήσεις τοπικών τμημάτων του ΕΣΜΗΕ.
- 2.17 Από τον τίτλο της εισήγησης του ΑΔΜΗΕ προκύπτει ότι οι προτεινόμενες αλλαγές αφορούν τις περιπτώσεις α), β) και δ) του άρθρου 10(2) του Ν. 4951/2022 (δηλ. τους μόνιμους περιορισμούς, τους περιορισμούς σε ορισμένες χρονικές περιόδους και τους περιορισμούς σε έκτακτες καταστάσεις) και όχι την περίπτωση γ) του άρθρου 10(2) του Ν. 4951/2022, δηλ.

⁴ ΦΕΚ Β' 3328/19.5.2023.

τους περιορισμούς για λόγους που αφορούν την κατάσταση λειτουργία του τοπικού συστήματος ή δικτύου.

2.18 Η εισήγηση του ΑΔΜΗΕ προβλέπει μεταξύ άλλων:

- (α) την εισαγωγή στον ΚΑΕ (και στον ΚΔΣ) του όρου «Εντολή Περιορισμού Έγχυσης», ο οποίος ορίζεται ως «[Η] εντολή που εκδίδει ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ ή ο Διαχειριστής του ΕΔΔΗΕ προκειμένου να περιοριστεί η έγχυση από Μονάδες ΑΠΕ ή ομάδες Μονάδων ΑΠΕ ή Ιδιωτικά Δίκτυα Μ.Τ. για λόγους που σχετίζονται με την αξιοπιστία ή την ασφάλεια λειτουργίας του ΕΣΜΗΕ ή του ΕΔΔΗΕ. Εντολή Περιορισμού Έγχυσης θεωρείται και η αποσύνδεση εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού των Μονάδων ΑΠΕ για λόγους που σχετίζονται με την αξιοπιστία ή την ασφάλεια λειτουργίας του ΕΣΜΗΕ ή/και του ΕΔΔΗΕ» (η υπογράμμιση δική μας)·
- (β) ότι, εφόσον έχει δοθεί εντολή περιορισμού έγχυσης σε μονάδα παραγωγής ΑΠΕ, τότε οποιαδήποτε εντολή κατανομής έχει εκδοθεί στο πλαίσιο της αγοράς εξισορρόπησης, η οποία αφορά την ίδια μονάδα, θεωρείται ως μη εκδοθείσα και δεν λαμβάνεται υπόψη·
- (γ) ότι, για τη διασφάλιση της οικονομικής ουδετερότητας ως προς την εκκαθάριση των αποκλίσεων των παραγωγών ΑΠΕ, των ΦοΣΕ ΑΠΕ και του ΔΑΠΕΕΠ σε περίπτωση έκδοσης εντολών περιορισμού έγχυσης, επιπλέον των ποσών που προκύπτουν από την εκκαθάριση των αποκλίσεων, οι παραγωγοί ΑΠΕ, οι ΦοΣΕ ΑΠΕ και ο ΔΑΠΕΕΠ θα χρεοπιστώνονται. Το ποσό θα προκύπτει ως το γινόμενο που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό (i) της εκτιμώμενης ποσότητας περιορισμού έγχυσης, με (ii) τη διαφορά της τιμής αποκλίσεων και της τιμής εκκαθάρισης της αγοράς επόμενης ημέρας, για τις μονάδες ΑΠΕ που έλαβαν εντολή περιορισμού έγχυσης· και
- (δ) ότι οι παραγωγοί των μονάδων που λαμβάνουν εντολή περιορισμού έγχυσης ενέργειας δεν δικαιούνται αποζημίωση για την ενέργεια που δεν εγχέεται· και
- (ε) την επιβολή ποινών σε περίπτωση μη συμμόρφωσης κάθε μονάδας στην οποία δίδεται εντολή περιορισμού έγχυσης και δεν την ακολουθεί.

3. **ΕΡΩΤΗΣΗ (Β): «ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΛΛΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ (ΓΑΛΛΙΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ, ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ, ΙΣΠΑΝΙΑ ΚΑΙ ΙΤΑΛΙΑ) ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ Ο ΔΣΜ Η Ο ΔΔΔ ΕΚΔΩΣΕΙ ΕΝΤΟΛΗ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΥΤΗΣ;»**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

3.1 Ο κατωτέρω πίνακας παραθέτει συνοπτικά την απάντησή μας στην ως άνω ερώτηση όσον αφορά το ρυθμιστικό πλαίσιο των κρατών, τα οποία αναφέρονται στην ερώτηση.

Χώρα	Απάντηση
Γαλλία	<p>ΝΑΙ (παρότι δεν πρόκειται για αποζημίωση με τη στενή έννοια του όρου της κάλυψης ζημίας).</p> <p>Η Γαλλία ακολουθεί το μοντέλο ανακατανομής, το οποίο βασίζεται στην αγορά (βλ. άρθρο 13(1) του Κανονισμού)⁵.</p> <p>Η ανακατανομή λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο του επονομαζόμενου «Μηχανισμού Προσαρμογής» και ταυτίζεται, επί της ουσίας, με την προμήθεια τριτοβάθμιων εφεδρειών⁶.</p>

⁵ Βλ. Γαλλική Δημοκρατία, *Plan de mise en œuvre des autorités françaises*, σελ. 44, διαθέσιμο εδώ: https://energy.ec.europa.eu/system/files/2021-04/france_market_reform_plan_0.pdf.

⁶ Βλ. ιστότοπο της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας της Γαλλίας: <https://www.cre.fr/Pages-annexes/Glossaire/MECANISME-D-AJUSTEMENT>.

	<p>Η παροχή τριτοβάθμιων εφεδρειών (ή άλλως η συμμετοχή στον «Μηχανισμό Προσαρμογής») είναι ελεύθερη από όποιον παραγωγό το επιθυμεί και συνάπτεται σχετική σύμβαση με τον ΔΣΜ⁷. Ο κάθε παραγωγός ορίζει ελεύθερα το ύψος της προσφοράς του προς τον ΔΣΜ για την παροχή της υπηρεσίας⁸.</p>
Γερμανία	<p>ΝΑΙ.</p> <p>Η Γερμανία ακολουθεί το μοντέλο ανακατανομής, το οποίο <u>δεν</u> βασίζεται στην αγορά (βλ. άρθρο 13(3) του Κανονισμού)⁹.</p> <p>Οι μονάδες, των οποίων η παραγωγή περικόπτεται, λαμβάνουν αποζημίωση, το ποσό της οποίας είναι κανονιστικά προσδιορισμένο εκ των προτέρων και το ύψος της είναι τέτοιο, ώστε να «θέτει [τον παραγωγό] σε οικονομικώς ουδέτερη θέση»¹⁰.</p>
Ηνωμένο Βασίλειο	<p>ΝΑΙ (παρότι δεν πρόκειται για αποζημίωση με τη στενή έννοια του όρου της κάλυψης ζημίας).</p> <p>Ο ΔΣΜ στο Ηνωμένο Βασίλειο προμηθεύεται διάφορες υπηρεσίες στο πλαίσιο της υποχρέωσής του να μεριμνά για την ορθή λειτουργία του δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας¹¹.</p> <p>Εξ όσων αντιλαμβανόμαστε, τέτοιες υπηρεσίες παρέχονται είτε κατόπιν διαγωνιστικής διαδικασίας (οπότε και η αμοιβή ισούται με το ποσό της προσφοράς, βλ. την περίπτωση του Balancing Reserve¹²) είτε με βάση συμβάσεις μεταξύ παραγωγών και ΔΣΜ (βλ. την περίπτωση του intertripping¹³), οι οποίες συνάπτονται ελεύθερα.</p>
Ισπανία	<p>ΝΑΙ (παρότι δεν πρόκειται για αποζημίωση με τη στενή έννοια του όρου της κάλυψης ζημίας).</p> <p>Η Ισπανία ακολουθεί το μοντέλο ανακατανομής, το οποίο βασίζεται στην αγορά (βλ. άρθρο 13(1) του Κανονισμού)¹⁴.</p> <p>Οι ενδιαφερόμενες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας υποβάλλουν τις προσφορές τους είτε αμέσως μετά το κλείσιμο της αγοράς επομένης ημέρας, είτε σε πραγματικό χρόνο, όταν κρίνεται ως αναγκαίο από τον ΔΣΜ¹⁵.</p>

⁷ Βλ. σημείο 2.6.1 του εντύπου του ΔΣΜ της Γαλλίας, *Règles relatives à la Programmation, au Mécanisme d'Ajustement et au Recouvrement des charges d'ajustement*, διαθέσιμο εδώ: https://www.services-rte.com/files/live//sites/services-rte/files/documentsLibrary/2022-09-01_REGLES_MA-RE_SECTION_1_6732_fr, και EKSTERN RAPPORT, A Study on Balancing and Redispatching Strategies, 28/06/2019, σελ. 27, διαθέσιμο εδώ: https://publikasjoner.nve.no/eksternrapport/2019/eksternrapport2019_59.pdf

⁸ Βλ. ιστότοπο της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας της Γαλλίας: <https://www.cre.fr/Electricite/Reseaux-d-electricite/services-systeme-et-mecanisme-d-ajustement>.

⁹ Βλ. Γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας, *Action Plan Bidding Zone*, διαθέσιμο εδώ: https://www.bmwk.de/Redaktion/EN/Downloads/a/action-plan-bidding-zone.pdf?__blob=publicationFile&v=6, σελ. 22-23.

¹⁰ Ό.α., σελ. 22.

¹¹ Βλ. συναφώς τον ιστότοπο του National Grid, διαθέσιμο εδώ: <https://www.nationalgrideso.com/industry-information/balancing-services/reserve-services> και εδώ: <https://www.nationalgrideso.com/industry-information/balancing-services/system-security-services>.

¹² Βλ. εδώ: <https://www.nationalgrideso.com/industry-information/balancing-services/reserve-services/balancing-reserve>.

¹³ Βλ. εδώ: <https://www.nationalgrideso.com/industry-information/balancing-services/reserve-services/balancing-reserve>.

¹⁴ Βλ. CEER Report on Redispatching Arrangements in Europe against the Background of the Clean Energy Package Requirements, σελ. 15, διαθέσιμο εδώ: <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/7421d0f3-310b-f075-5200-347fb09ed83a>.

¹⁵ Βλ. CEER Report on Redispatching Arrangements in Europe against the Background of the Clean Energy Package Requirements, σελ. 15-16, διαθέσιμο εδώ: <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/7421d0f3-310b-f075-5200-347fb09ed83a>.

Ιταλία	<p><u>ΝΑΙ</u> (παρότι δεν πρόκειται για αποζημίωση με τη στενή έννοια του όρου της κάλυψης ζημίας).</p> <p>Η Ιταλία ακολουθεί το μοντέλο ανακατανομής, το οποίο βασίζεται στην αγορά (βλ. άρθρο 13(1) του Κανονισμού)¹⁶. Η ανακατανομή στην Ιταλία εντάσσεται στην αγορά επικουρικών υπηρεσιών και δεν υφίσταται σχετική διάκριση μεταξύ της της ανακατανομής και άλλων επιμέρους επικουρικών υπηρεσιών¹⁷.</p> <p>Στο πλαίσιο της αγοράς επικουρικών υπηρεσιών συμμετέχουν μόνον μονάδες με ισχύ άνω των 10 MW και αυτές είναι κατά κύριο λόγο θερμικές μονάδες¹⁸. Ο ΔΣΜ διοργανώνει διαγωνιστική διαδικασία σε καθημερινή βάση για τις υπηρεσίες της επόμενης ημέρας και επιλέγει μεταξύ των χαμηλότερων προσφορών (pay-as-bid)¹⁹.</p>
--------	--

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

- 4.1 Με βάση τα ανωτέρω, το ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο και η εισήγηση του ΑΔΜΗΕ παρεκκλίνουν από την κρατούσα σε λοιπά ευρωπαϊκά κράτη πρακτική που ακολουθείται στο ζήτημα των περικοπών και δεν συμμορφώνονται με τον Κανονισμό.
- 4.2 Ειδικότερα, το ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο προκρίνει τις περικοπές μόνον στην παραγωγή των μονάδων ΑΠΕ σε προφανή αντίθεση με τα όσα προβλέπει ο Κανονισμός (βλ. (Α) κατωτέρω), δίχως να προβλέπει οποιαδήποτε αποζημίωση σε αντίθεση με τις προβλέψεις του Κανονισμού, αλλά και την πρακτική άλλων ευρωπαϊκών κρατών (βλ. (Β) κατωτέρω). Επιπλέον, το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο στην Ελλάδα δημιουργεί συνθήκες τέτοιες, οι οποίες να οδηγούν σε πιθανές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού (βλ. (Γ) κατωτέρω).

Α. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΑΠΕ

- 4.3 Το άρθρο 13(5) του Κανονισμού προβλέπει ότι «[Μ]ε την επιφύλαξη απαιτήσεων σχετικά με τη διατήρηση της αξιοπιστίας και της ασφάλειας του δικτύου, βάσει διαφανών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις και καθορίζονται από τις ρυθμιστικές αρχές, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι διαχειριστές συστημάτων διανομής: α) εγγυώνται την ικανότητα των δικτύων μεταφοράς και διανομής να μεταφέρουν ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης με την ελάχιστη δυνατή ανακατανομή, κάτι που δεν αποκλείει το συνυπολογισμό της περιορισμένης ανακατανομής από τον προγραμματισμό του δικτύου, όποτε ο διαχειριστής συστημάτων μεταφοράς ή ο διαχειριστής συστημάτων διανομής μπορεί με διαφανή τρόπο να δείξει ότι αυτό είναι οικονομικά αποδοτικότερο και δεν υπερβαίνει το 5 % της ετήσιας παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας σε εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και οι οποίες συνδέονται απευθείας με το αντίστοιχο δίκτυό τους, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από κράτος μέλος στο οποίο η ηλεκτρική ενέργεια από μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 50 % της ετήσιας ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας· β) λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα σχετικά με το δίκτυο και την αγορά για την ασφάλεια του συστήματος προκειμένου να ελαχιστοποιείται η καθοδική ανακατανομή ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης· ... » (η υπογράμμιση δική μας).

¹⁶ Βλ. Italian Implementation Plan, παρ. 97, διαθέσιμο εδώ: https://energy.ec.europa.eu/system/files/2020-07/italy_market_reform_plan_0.pdf.

¹⁷ Βλ. Italian Implementation Plan, σελ. 43 και 52, διαθέσιμο εδώ: https://energy.ec.europa.eu/system/files/2020-07/italy_market_reform_plan_0.pdf.

¹⁸ Βλ. Italian Implementation Plan, παρ. 20, διαθέσιμο εδώ: https://energy.ec.europa.eu/system/files/2020-07/italy_market_reform_plan_0.pdf.

¹⁹ Βλ. Italian Implementation Plan, παρ. 97, διαθέσιμο εδώ: https://energy.ec.europa.eu/system/files/2020-07/italy_market_reform_plan_0.pdf.

- 4.4 Η ανωτέρω διάταξη αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι στο δίκτυο μεταφοράς εγχέεται κατά κύριο λόγο ηλεκτρική ενέργεια παραγόμενη από ΑΠΕ. Ειδικότερα, εκ της ανωτέρω διάταξης προκύπτει ότι, όταν δεν ακολουθείται το μοντέλο ανακατανομής με βάση την αγορά (η περίπτωση της Ελλάδας), τότε οι περικοπές παραγωγής από ΑΠΕ πρέπει να είναι περιορισμένες.
- 4.5 Η περίπτωση (α) του άρθρου 13(5) του Κανονισμού θέτει ως ανώτατο όριο το 5 τοις εκατό, ενώ ο Ν. 4951/2022 προβλέπει ότι αυτό το όριο δύναται να τροποποιηθεί και έχει ήδη αυξηθεί, με βάση την Υπουργική Απόφαση (δίχως να έχουν γίνει γνωστοί οι λόγοι και δίχως να είναι γνωστό εάν έλαβε χώρα η μελέτη κόστους - οφέλους την οποία απαιτεί το άρθρο 10(12) του Ν. 4951/2022). Ωστόσο, μια τέτοια προς τα άνω αναθεώρηση του ορίου του 5 τοις εκατό είναι αντίθετη προς τον Κανονισμό, καθώς δεν συντρέχει σήμερα στην Ελλάδα η προϋπόθεση που θέτει το άρθρο 13(5)(α) του Κανονισμού, ότι δηλ. περικοπές στην παραγωγή των ΑΠΕ άνω του 5 τοις εκατό μπορεί να γίνει δεκτή, μόνον εάν η ετήσια ακαθάριστη τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από «ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 50 %» της συνολικής κατανάλωσης.
- 4.6 Επιπλέον, το άρθρο 13(6) του Κανονισμού προβλέπει ότι «[Σ]ε περίπτωση που χρησιμοποιείται μη βασιζόμενη στην αγορά καθοδική ανακατανομή, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές: α) οι εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας υπόκεινται σε καθοδική ανακατανομή μόνον εάν δεν υφίσταται καμία άλλη εναλλακτική λύση ή εάν άλλες λύσεις θα οδηγούσαν σε σημαντικά δυσανάλογο κόστος ή σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια του δικτύου· β) η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται με διαδικασία συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης υπόκειται σε καθοδική ανακατανομή μόνον εάν δεν υφίσταται καμία άλλη εναλλακτική λύση, εκτός από τον καθοδική ανακατανομή εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ή εάν άλλες λύσεις θα οδηγούσαν σε δυσανάλογο κόστος ή σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια του δικτύου· γ) η αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης, η οποία δεν τροφοδοτεί το δίκτυο μεταφοράς ή διανομής, δεν υπόκειται σε καθοδική ανακατανομή παρά μόνον εάν καμία άλλη λύση δεν θα μπορούσε να επιλύσει ζητήματα ασφάλειας δικτύου· δ) η καθοδική ανακατανομή δυνάμει των στοιχείων α), β) και γ) είναι δεόντως και με διαφανή τρόπο αιτιολογημένος. Η αιτιολόγηση περιλαμβάνεται στην έκθεση δυνάμει της παραγράφου 3».
- 4.7 Ενόψει του άρθρου 13(6) του Κανονισμού, οι περικοπές της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ πρέπει να αποτελεί το τελευταίο καταφύγιο του ΔΣΜ. Ωστόσο, σε αντίθεση με το πνεύμα της ανωτέρω διάταξης, η ελληνική νομοθεσία προβλέπει περικοπές παραγωγής ενέργειας μόνο στην περίπτωση των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, ενώ δεν προβλέπονται περικοπές σε μονάδες παραγωγής ορυκτών καυσίμων, το οποίο θα έπρεπε, με βάση την ανωτέρω διάταξη να είναι ο κανόνας.
- 4.8 Η αντίθεση με το πνεύμα του Κανονισμού είναι περαιτέρω εμφανής από το γεγονός ότι η νομοθεσία προβλέπει τη δυνατότητα επιβολής περιορισμών έγχυσης με σωρευτικό τρόπο. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 10(2) του Ν. 4951/2022, πέραν των μόνιμων περιορισμών (στην περίπτωση των φωτοβολταϊκών) ή των περιορισμών για προκαθορισμένες ώρες (στην περίπτωση των αιολικών), είναι δυνατή η επιβολή, σε καθεμία από τις δύο ανωτέρω τεχνολογίες, επιπλέον περιορισμών, όπως είναι, για παράδειγμα, η επιβολή περιορισμών «με βάση την εκτιμώμενη κατάσταση λειτουργίας του τοπικού συστήματος ή δικτύου» και «σε έκτακτες καταστάσεις» (άρθρο 10(2), περ. β) και γ) αντίστοιχα) ή/και η επιβολή «επιπλέον περιορισμών ή απορρίψεων προσφορών έγχυσης που προκύπτουν στο πλαίσιο της συμμετοχής των σταθμών στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας» (άρθρο 10(2), τελ. εδ.).

B. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΠΟΥΣΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

- 4.9 Το άρθρο 13(7) του Κανονισμού προβλέπει ρητώς ότι οι περικοπές στην παραγωγή μονάδων ΑΠΕ πρέπει να αποτελούν αντικείμενο αποζημίωσης.

- 4.10 Όπως είναι σαφές από τα αποτελέσματα της ως άνω έρευνάς μας, η περικοπή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζεται ως υπηρεσία, την οποία παρέχουν έναντι αντιτίμου (το οποίο προβλέπεται ως αποζημίωση στην περίπτωση της Γερμανίας) οι περικοπτόμενες μονάδες παραγωγής.
- 4.11 Το ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο αποκλείει ρητώς τη χορήγηση αποζημίωσης, σε προφανή αντίθεση με τον Κανονισμό και την πρακτική άλλων ευρωπαϊκών χωρών.
- 4.12 [Η εισήγηση του ΑΔΜΗΕ (βλ. ειδικότερα την προσθήκη νέας παραγράφου 12 στο άρθρο 65 του ΚΑΕ) προβλέπει ότι, σε περίπτωση που εκδίδεται εντολή περιορισμού έγχυσης, τότε ανακαλείται οποιαδήποτε εντολή κατανομής εκδόθηκε στο πλαίσιο της αγοράς εξισορρόπησης.
- 4.13 Η πρόβλεψη αυτή έρχεται σε αντίθεση με τον Κανονισμό 2017/2195 της Επιτροπής σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριας γραμμής για την εξισορρόπηση ηλεκτρικής ενέργειας²⁰, ο οποίος προβλέπει στο άρθρο 18(3) ότι «κάθε ΔΣΜ ... παρέχουν τη δυνατότητα στους ιδιοκτήτες εγκαταστάσεων ζήτησης, σε τρίτα μέρη και στους ιδιοκτήτες εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής από συμβατικές και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς και στους ιδιοκτήτες μονάδων αποθήκευσης ενέργειας, να γίνουν πάροχοι υπηρεσιών εξισορρόπησης».
- 4.14 Στην πραγματικότητα, η πρόβλεψη της εισήγησης του ΑΔΜΗΕ για προσθήκη νέας παραγράφου 12 στο άρθρο 65 του ΚΑΕ αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της συμμετοχής των μονάδων ΑΠΕ στην αγορά εξισορρόπησης.
- 4.15 Περαιτέρω, η ανωτέρω πρόβλεψη φαίνεται να στερεί από τις μονάδες παραγωγής ΑΠΕ, για τις οποίες εκδίδεται εντολή περιορισμού έγχυσης, τη χρηματική αμοιβή, την οποία θα λάμβαναν διαφορετικά σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών εξισορρόπησης (αφού ο ΑΔΜΗΕ θα μπορούσε, με συστηματικό τρόπο, να εκδίδει τέτοιες εντολές περιορισμού έγχυσης αντί να προμηθεύεται υπηρεσίες εξισορρόπησης), παρά το γεγονός ότι η παροχή υπηρεσιών εξισορρόπησης και οι περικοπές στην παραγωγή ενέργειας αποσκοπούν αμφότερες στην ασφάλεια του συστήματος ηλεκτρισμού (βλ., π.χ., το παράδειγμα της Γαλλίας, όπου οι περικοπές στην παραγωγή αντιμετωπίζονται ως παροχή τριτοβάθμιων εφεδρειών και για αυτό το λόγο προβλέπεται η ανάλογη αποζημίωση για αυτές).

Γ. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΤΡΕΒΛΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

- 4.16 Το ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο για την περικοπή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ δύναται να οδηγήσει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, καθώς έχει ως αποτέλεσμα τη χορήγηση πλεονεκτήματος σε θερμικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Η χορήγηση ενός τέτοιου πλεονεκτήματος επιτείνει περαιτέρω τη στρέβλωση των συνθηκών του ανταγωνισμού, εάν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι θερμικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συμμετέχουν στην αγορά και μπορούν να λάβουν αποζημίωση για την παροχή της υπηρεσίας ευελιξίας²¹, την οποία δεν μπορούν να παρέχουν οι μονάδες ΑΠΕ και η οποία καθίσταται αναγκαία μεταξύ άλλων λόγω της στοχαστικότητας των ΑΠΕ.
- 4.17 Ενόψει των ανωτέρω, θεωρούμε ότι ελληνικές αρχές οφείλουν να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε:
- (i) να επιφέρουν τις απαραίτητες τροποποιήσεις στο νομοθετικό πλαίσιο και, ειδικότερα, να αποσύρουν το όριο του 5 τοις εκατό του άρθρου 10 του Ν. 4951/2022, καθώς δεν πληρούται ακόμη στην Ελλάδα η προϋπόθεση που εισάγει το άρθρο 13(5)(α) του Ν. 4951/2022, ότι «η ηλεκτρική ενέργεια από μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης

²⁰ EEEE [2017] L 312/6.

²¹ Βλ. συναφώς άρθρο 143Δ του Ν. 4001/2011 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις», ΦΕΚ Α' 179/22.8.2011 και Απόφαση C(2020) 6659 final cor της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Υπόθεση SA. 56102 (2020/N) - Greece Second prolongation of the Greek Transitory Flexibility Remuneration Mechanism (TFRM), EEEE [2021] C 41/1.

αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 50 % της ετήσιας ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας»·

- (ii) σε κάθε περίπτωση, να αποσυνδέσουν το όριο του 5 τοις εκατό του άρθρου 10(11) του Ν. 4951/2022 από το δικαίωμα των παραγωγών ΑΠΕ σε αποζημίωση, καθώς ο Κανονισμός ουδόλως εξαρτά τη χορήγηση αποζημίωσης από το ύψος των περικοπών· και
- (iii) να μεριμνήσουν, ώστε άμεσα να εισαχθεί πρόβλεψη στη νομοθεσία για τα κριτήρια με βάση τα οποία γίνονται οι περικοπές, επιλέγονται οι μονάδες, τις οποίες αφορούν αυτές, και ορίζεται το ύψος της αποζημίωσης που θα δικαιούνται οι περικοπτόμενες μονάδες, ώστε να καλύπτονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 13(7) του Κανονισμού.